

Valsts vides
dienests

Vides aizsardzības prasību ievērošana teritorijas plānošanas dokumentu izstrādē

Valsts vides dienesta
Atļauju pārvaldes
Būvniecības un attīstības departamenta Teritorijas attīstības daļas vadītājs
Raimonds Sļesarevs

2025.gada 9.decembrī

Valsts vides
dienests

Saturs

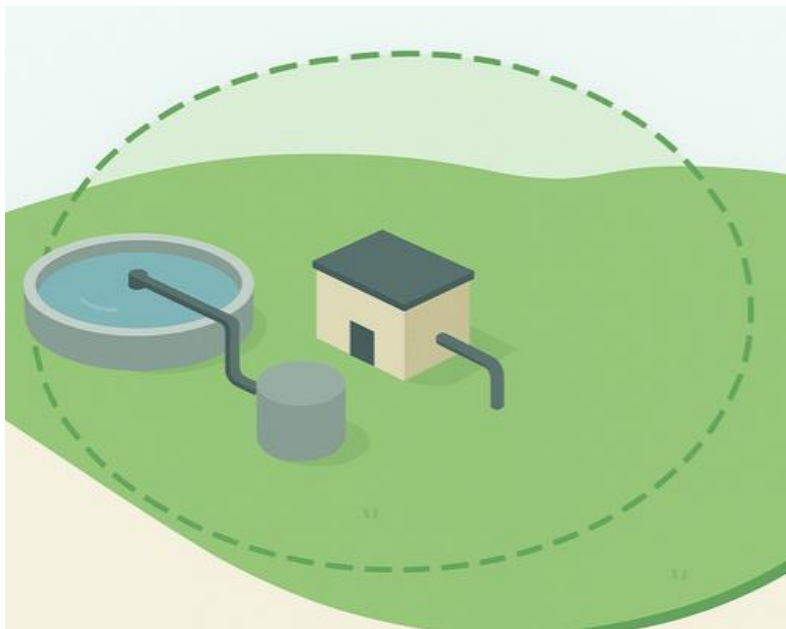
- Aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI);
- Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R);
- Atkritumu izgāztuves (informācija no PVPS);
- Applūstošās teritorijas;
- Decentralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumi;
- Krasta kāpu zona.

Valsts vides
dienests

Sanitārās aizsargjoslas

Tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana*

Viens no veidiem - **aizsargjoslas ap** atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumiem vai pārstrādes uzņēmumiem un **notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm** (NAI)**

*Aizsargjoslu likuma 24.panta pirmā daļa

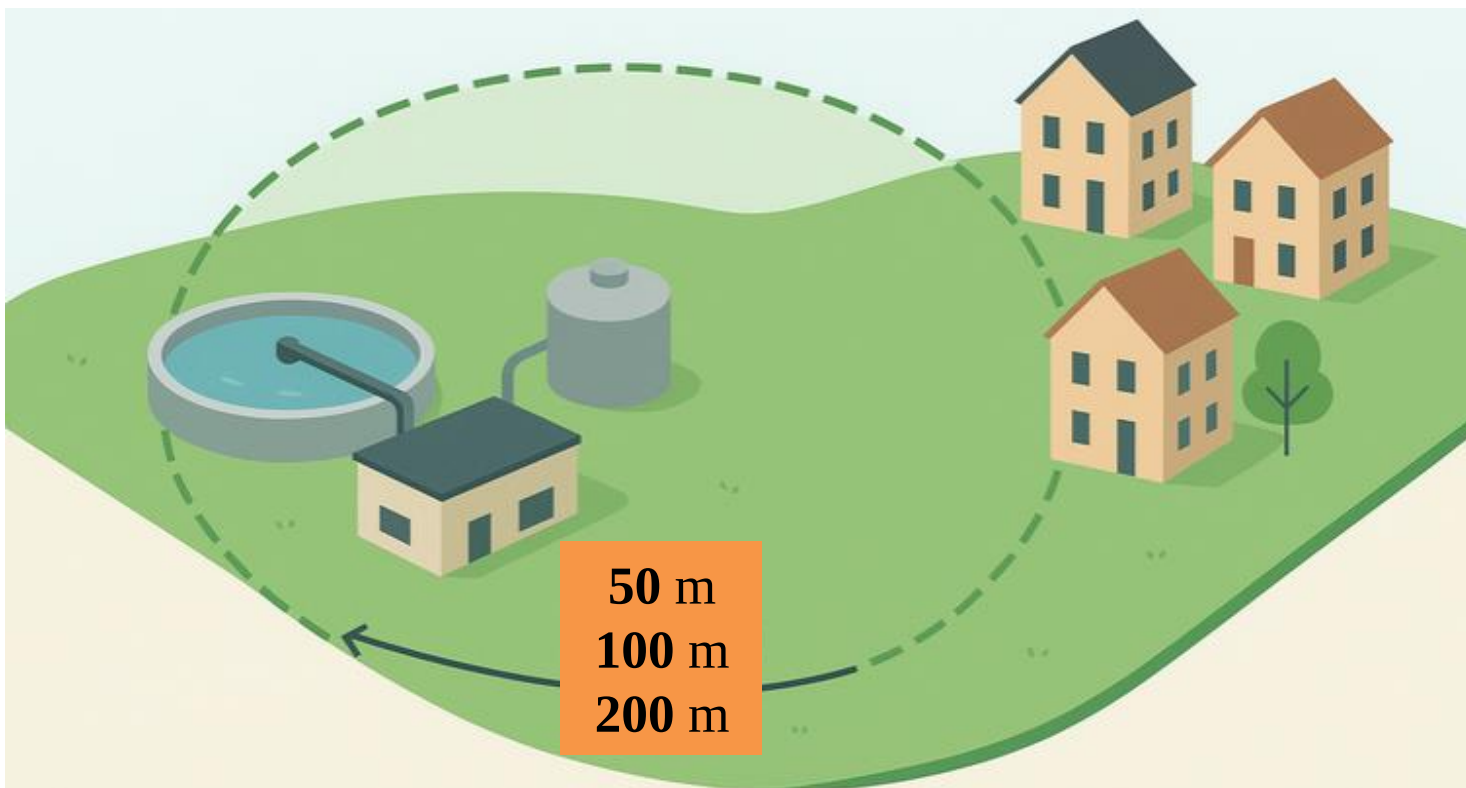
**Aizsargjoslu likuma 24.panta otrās daļas 4.punkts

Valsts vides
dienests

Sanitārā aizsargjosla ap NAI

Aizsargjoslu likuma 28.panta trešā daļa

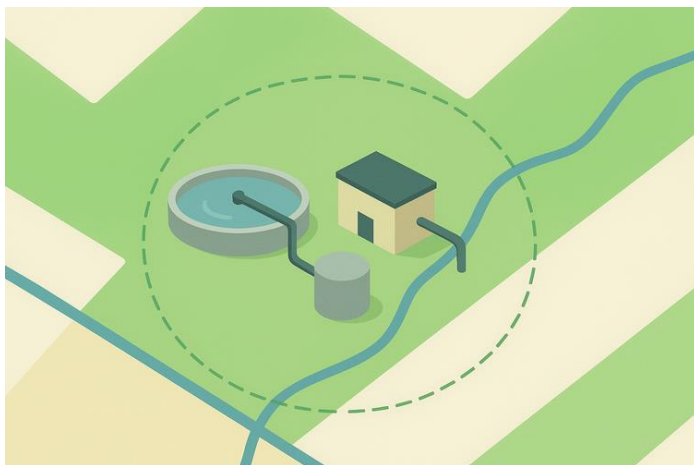

Valsts vides
dienests

Aprobežojumi NAI aizsargjoslās*:

55.panta 3.punkts: «aizliegts būvēt jaunas ēkas, izņemot ēku būvniecību virs notekūdeņu tvertnēm ar ventilāciju un gadījumus, kad ēku būvniecība ir saistīta ar atkritumu apsaimniekošanu, atkritumu apglabāšanas poligoniem, notekūdeņu attīrīšanas ietaišu, kā arī ar izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumu vai pārstrādes uzņēmumu ekspluatāciju, notekūdeņu attīrīšanas procesa blakusproduktu pārstrādi un izmantošanu, [...]»

Novērojums no prakses - dzīvojamā apbūve atrodas vai tiek plānota NAI aizsargjoslā

Teritorijas plānojumu (TP) un lokālpplānojumu (LP) izstrādē būtu
ievērojams – **Neplānot jaunu dzīvojamo apbūvi NAI
aizsargjoslās!***

*Aizsargjoslu likuma 55.panta 3.punkts

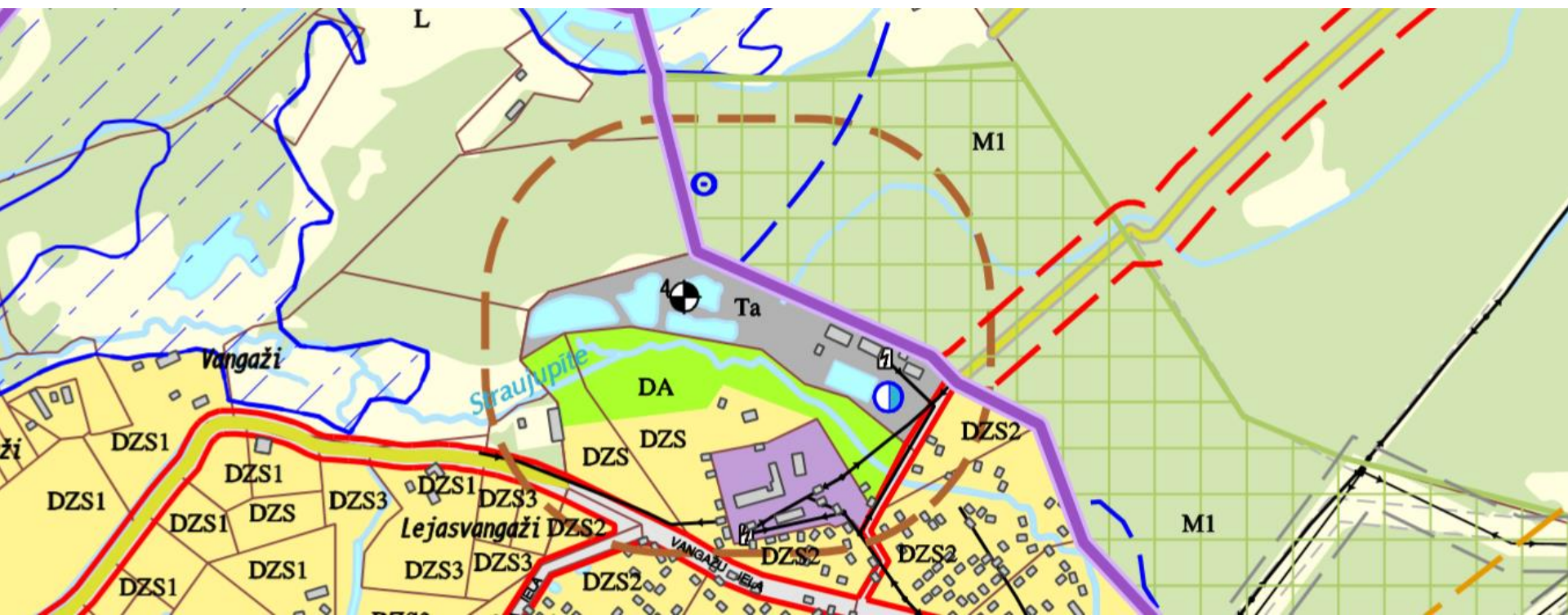

Valsts vides
dienests

Piemērs no teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma kartes

*Inčukalna novadam

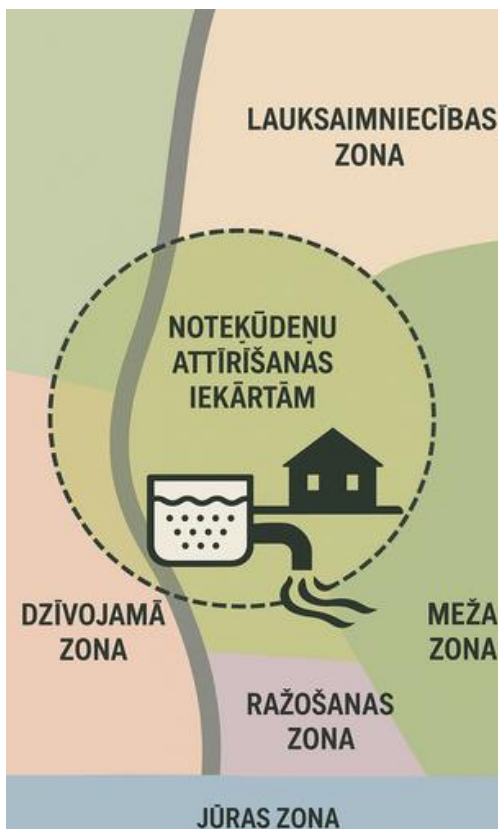
- NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTAS
- AIZSARGJOSLA AP NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS
IETAISĒM UN ATKRITUMU IZGĀZTUVĒM
- SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJA
(DzS, DzS1, DzS2, DzS3)

Valsts vides
dienests

VVD nosacījumi attiecībā par NAI, to aizsargjoslām, ietver nepieciešamību:

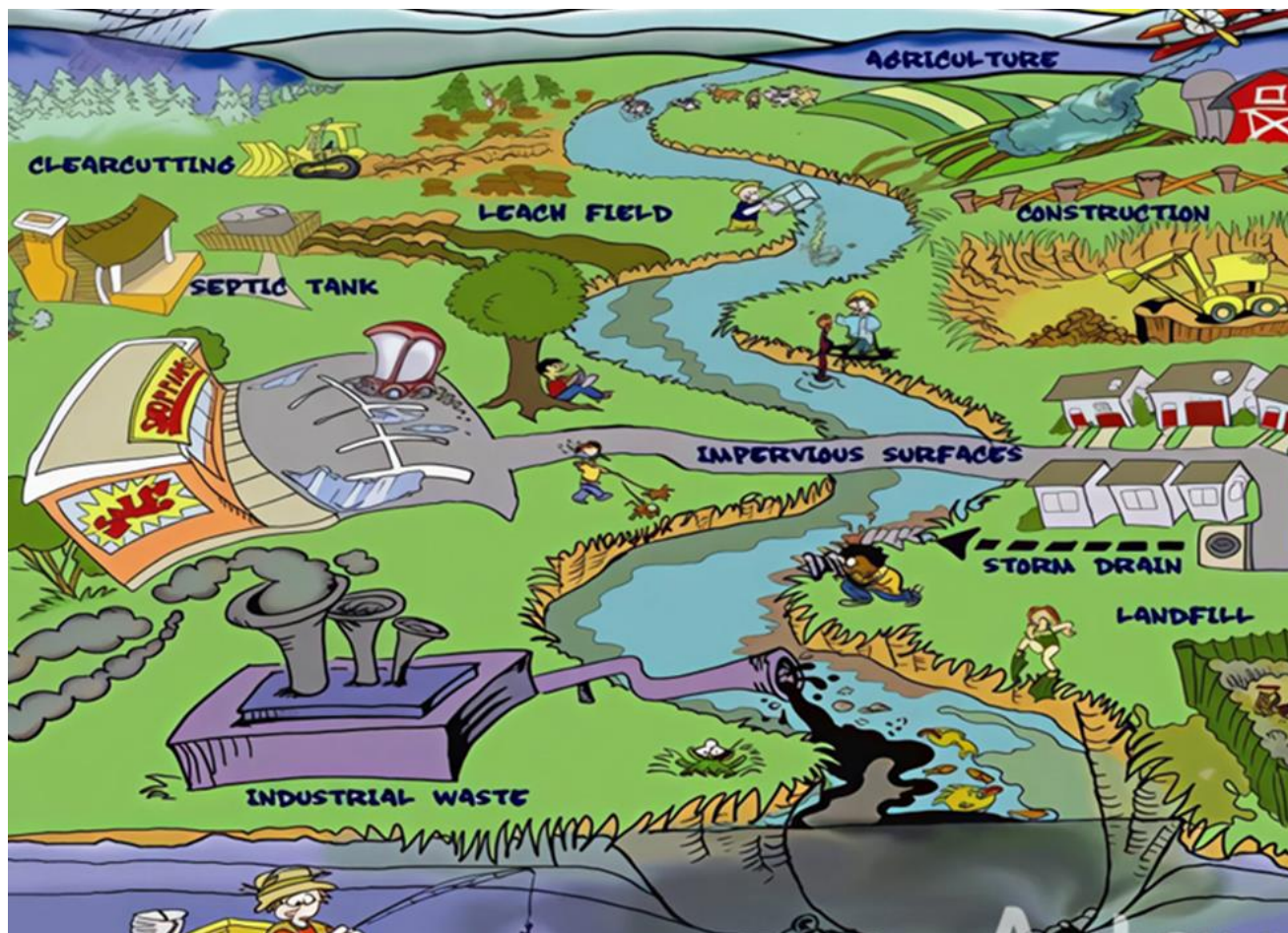

- uzrādīt NAI (jauda $>5\text{m}^3/\text{dnn}$) aizsargjoslu grafiskajā daļā;
- ievērot Aizsargjoslu likuma 28.panta trešo un ceturto daļu, 55.panta 3.punktu;
- izvērtēt visas novadā/pilsētā (TP gadījumos) spēkā esošās piesārņojošo darbību atļaujas (A, B kategorijas atļaujas un C kategorijas apliecinājumus, kas izsniegtas NAI un darbībām ar to dūņām);
- uzrādīt atbilstošas sanitārās aizsargjoslas (50 m, 100 m vai 200 m);
- neparedzēt būvniecību nevienā no novadā/pilsētā esošajām sanitārajām aizsargjoslām ap NAI, kas būtu pretrunā Aizsargjoslu likumam.

Valsts vides
dienests

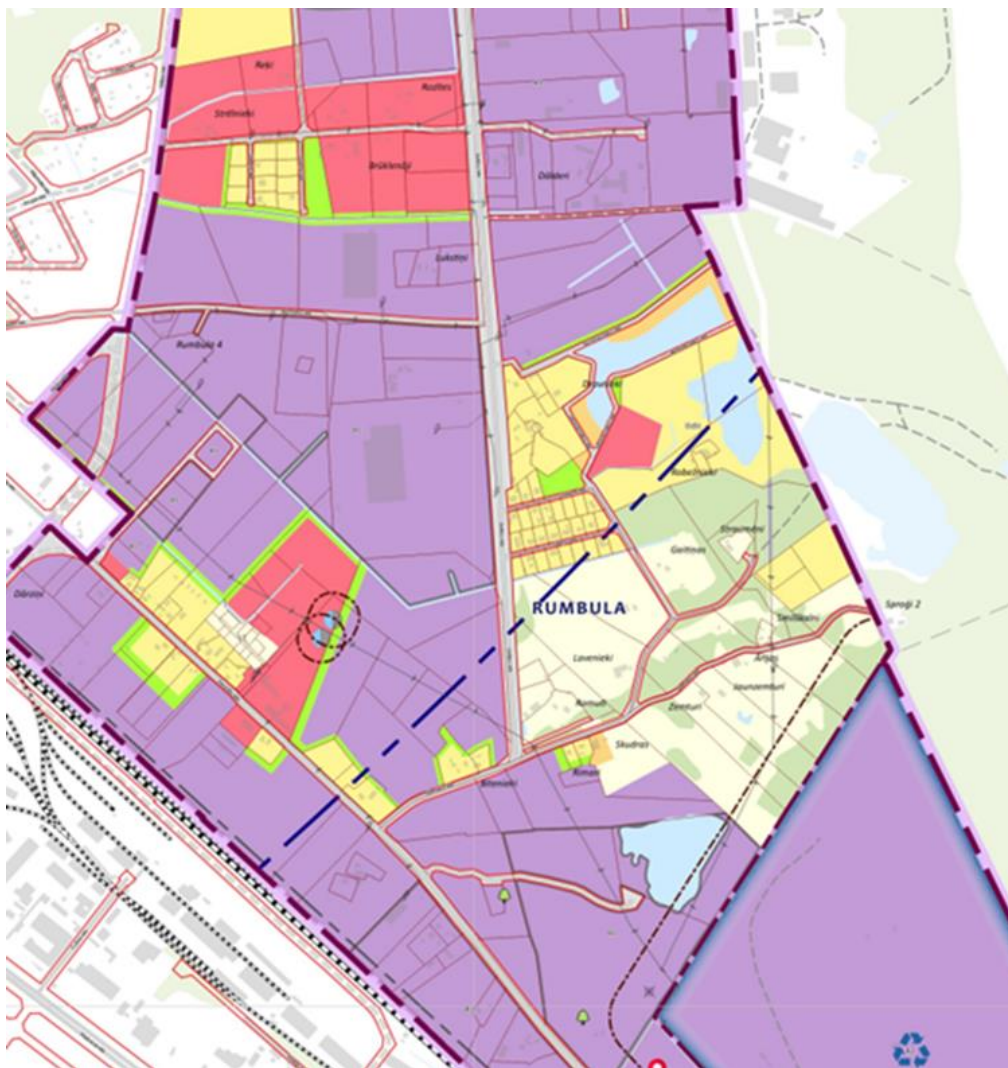
Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)

Valsts vides
dienests

Funkcionālais zonējums

Piemērs no Ropažu novada teritorijas plānojuma

Valsts vides
dienests

Rūpnieciskās attīstības ietekmes

Valsts vides
dienests

Lauksaimniecības attīstības ietekmes

140. Plānojot jaunas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzētas būves, ievēro šādus minimālos attālumus no tuvākās esošās dzīvojamās ēkas vai publiskās būves līdz lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas būvei:

140.1. 50 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu līdz 20 dzīvnieku vienībām;

140.2. 100 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 21 līdz 50 dzīvnieku vienību;

140.3. 300 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu 51 līdz 500 dzīvnieku vienību;

140.4. 500 m – ja būve paredzēta, lai vienlaikus turētu vairāk par 501 dzīvnieku vienībām.

(Grozīts ar MK 13.10.2020. noteikumiem Nr. 630)

141. Šo noteikumu 140.punktā minētie attālumi jāievēro arī gadījumos, ja esošo lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzēto būvju tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve.

Valsts vides
dienests

Derīgo izrakteņu ieguves attīstības ietekmes

Valsts vides
dienests

Atkritumu apsaimniekošanas un apstrādes attīstības ietekmes

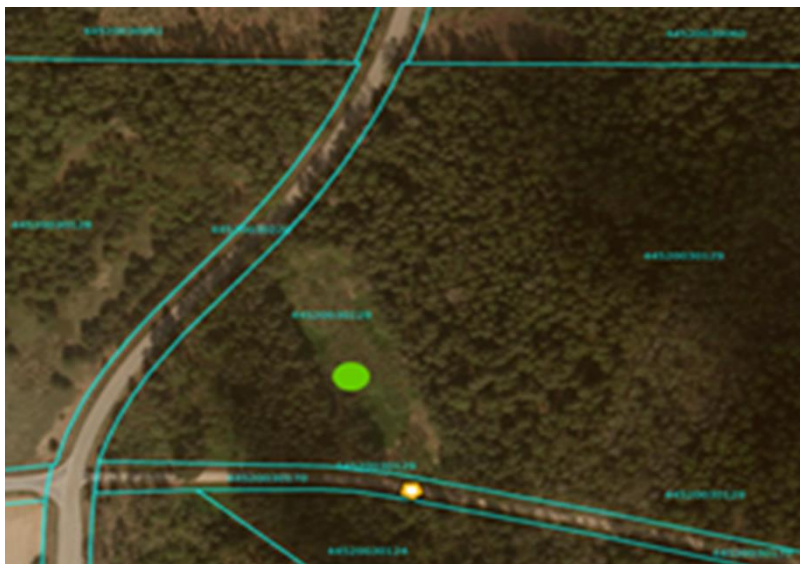

Valsts vides
dienests

Informācija par atkritumu izgāztuvēm PVPS sistēmā

- PVPS sistēmā joprojām notiek darbs pie sistēmas funkcionalitātes pilnveidošanas
- Pašvaldību iesaiste ar informācijas sniegšanu PVPS datu precizēšanā (piemērs: Augšdaugavas novada pašvaldība)

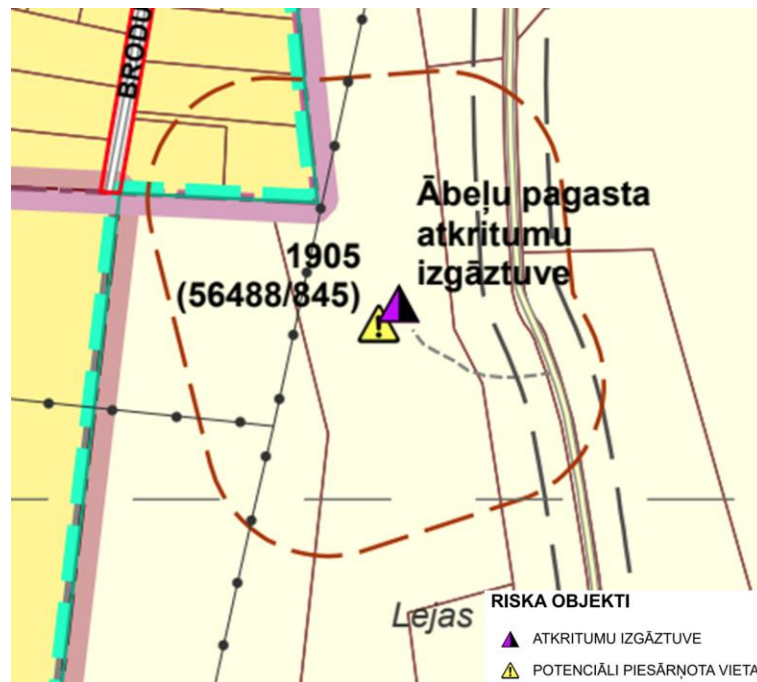

Valsts vides
dienests

Informācija Teritorijas plānojumos

Teritorijas plānojumā norādīta potenciāli piesārņota vieta bez aizsargjoslas

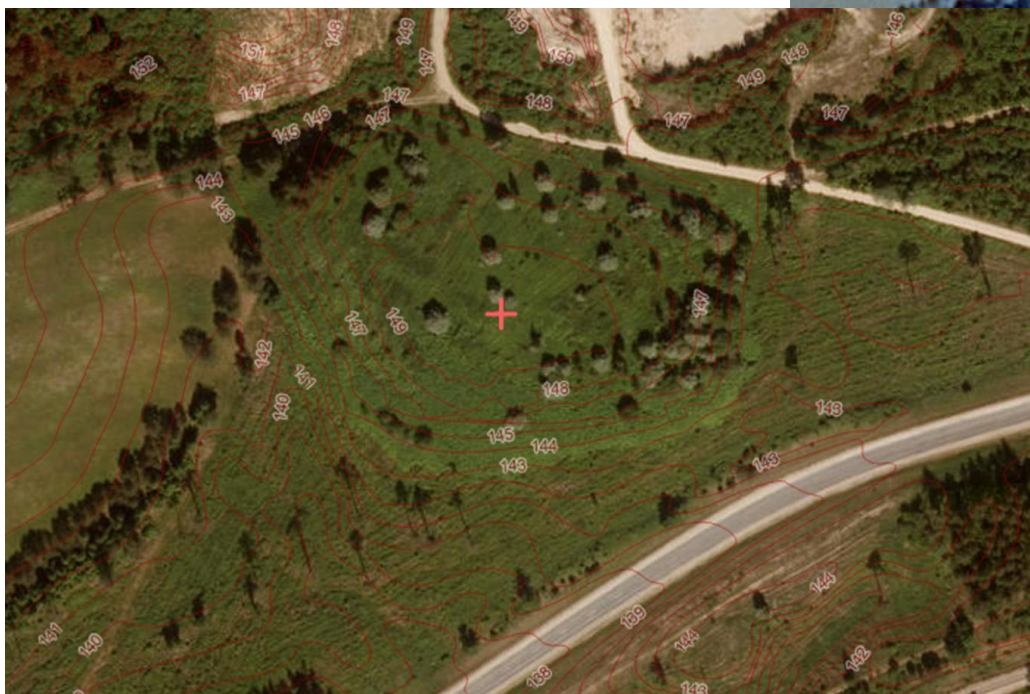
Teritorijas plānojumā norādīta potenciāli piesārņota vieta ar aizsargjoslu

Valsts vides
dienests

Atkritumu izgāztuves atrašanās vieta
(Avots: Google Earth 2016.gads)

Atkritumu izgāztuves atrašanās vieta
(Avots: LĢIA karšu pārlūks)

Valsts vides
dienests

Applūstošās teritorijas, to noteikšana un prasības plānošanas dokumentos

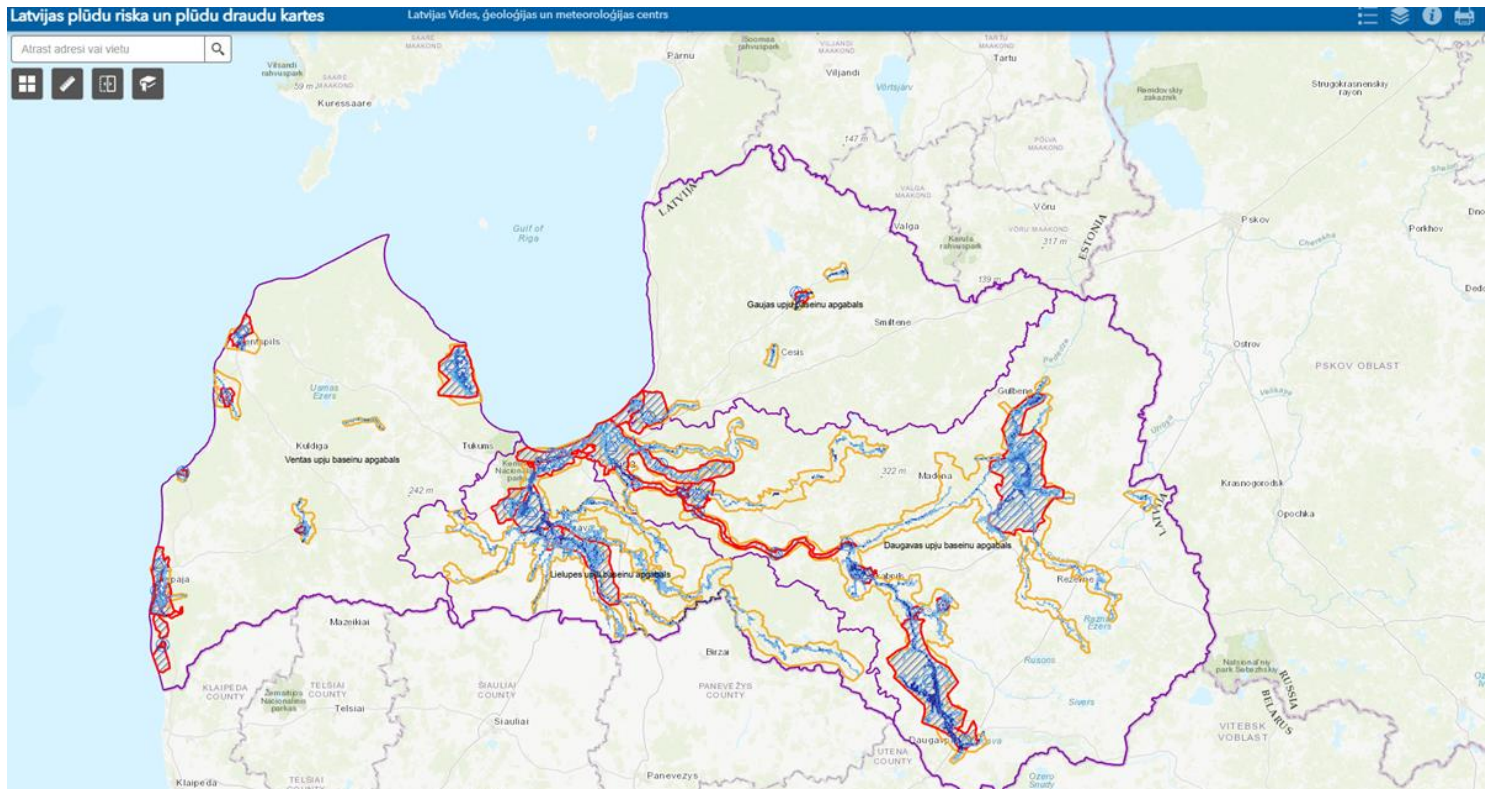

Daugavas loki. Naujenes pagasts, 2012. gads.

Fotogrāfs Mihails Ignats.

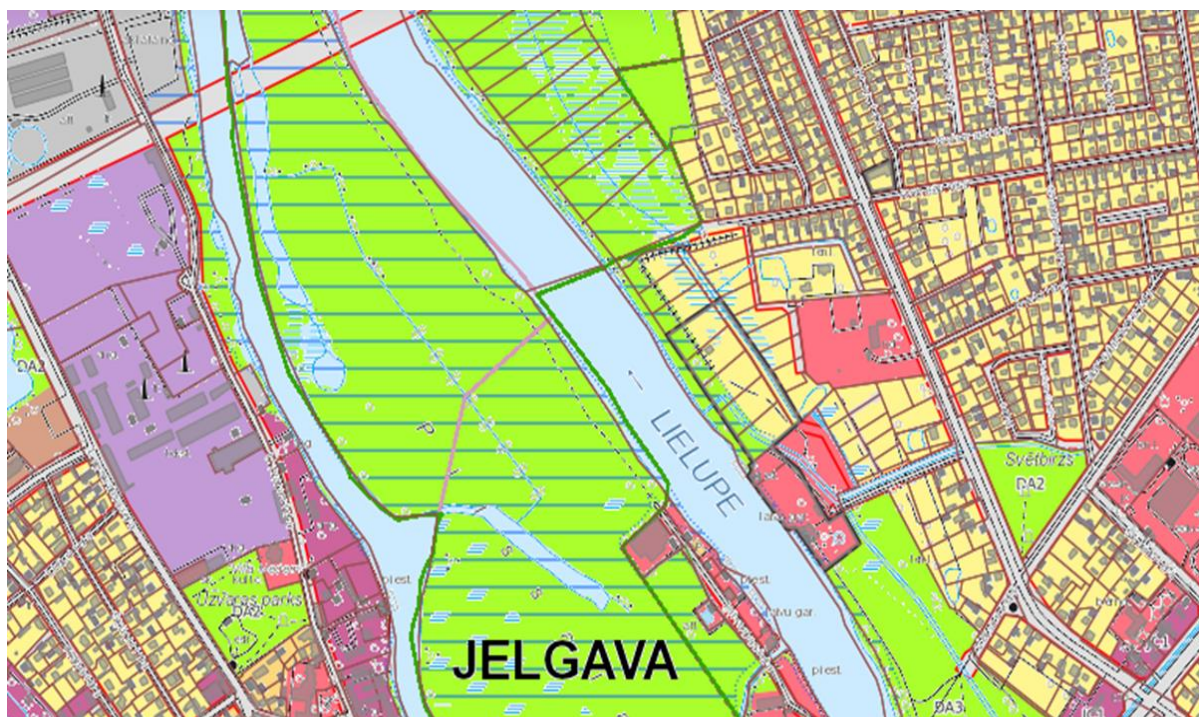
Informācija par applūstošajām teritorijām pieejama Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (turpmāk – LVĢMC) mājaslapā

Valsts vides
dienests

Applūstošās teritorijas (10% applūduma varbūtība) plānošanas dokumentos

Teritorijas izmantošana

Atzīmētajā vietā kartē prasības teritorijas izmantošanai noteiktas **Teritorijas plānojumā**

Funkcionālais zonējums

- Dabas un apstādījumu teritorija

Apgrūtinātās teritorijas

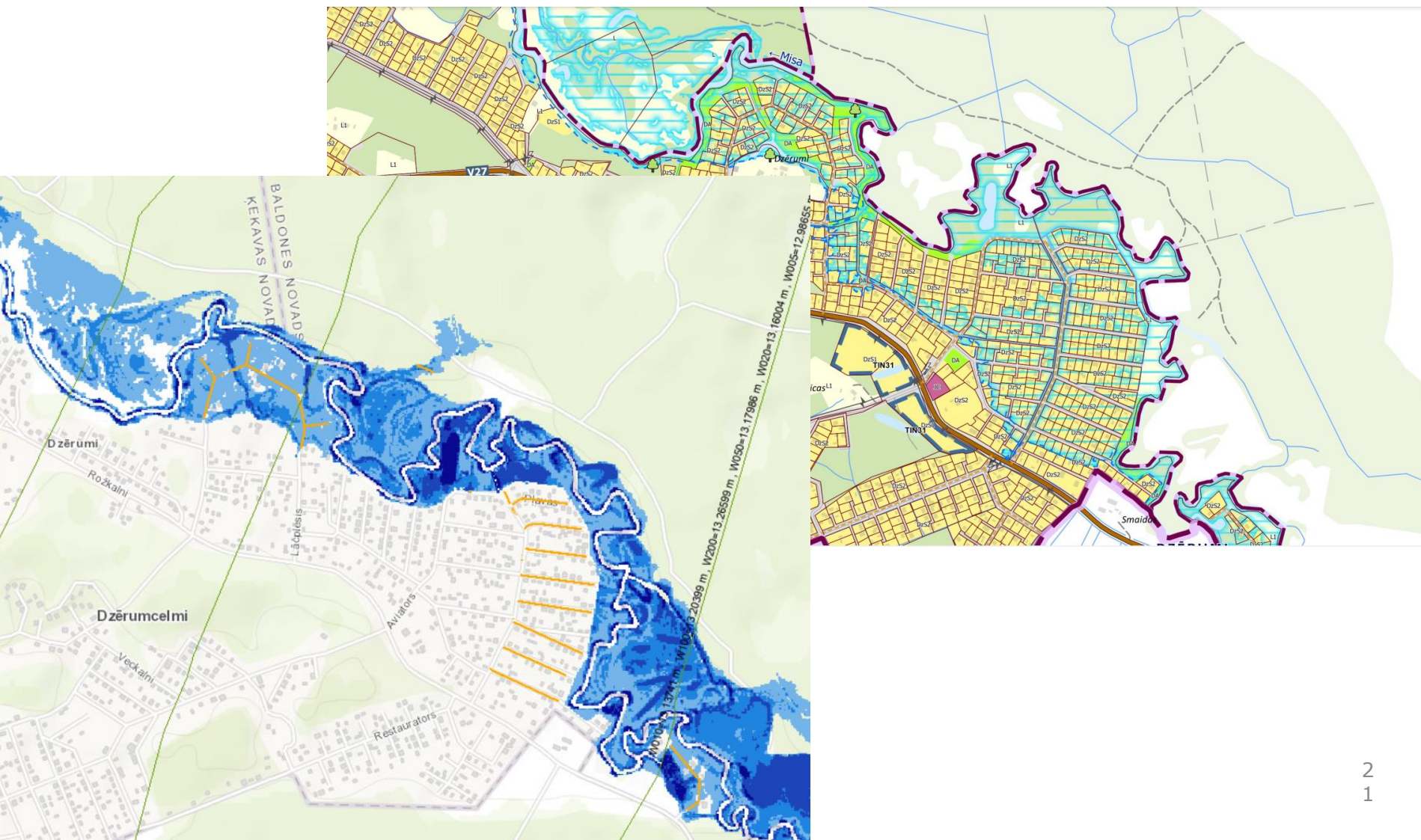
- Applūstošā (10 % applūduma varbūtība) teritorija
- Dabas liegums
- Dabas liegums

Papildu informācija

Valsts vides
dienests

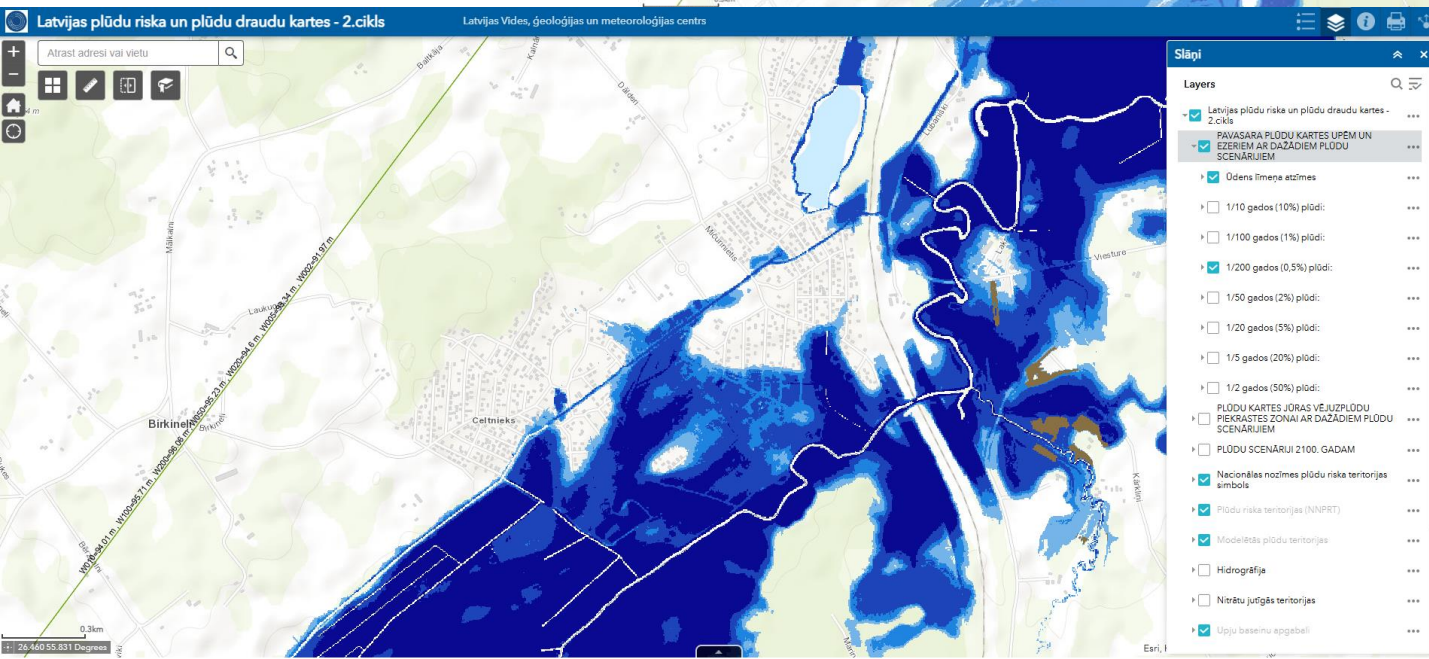
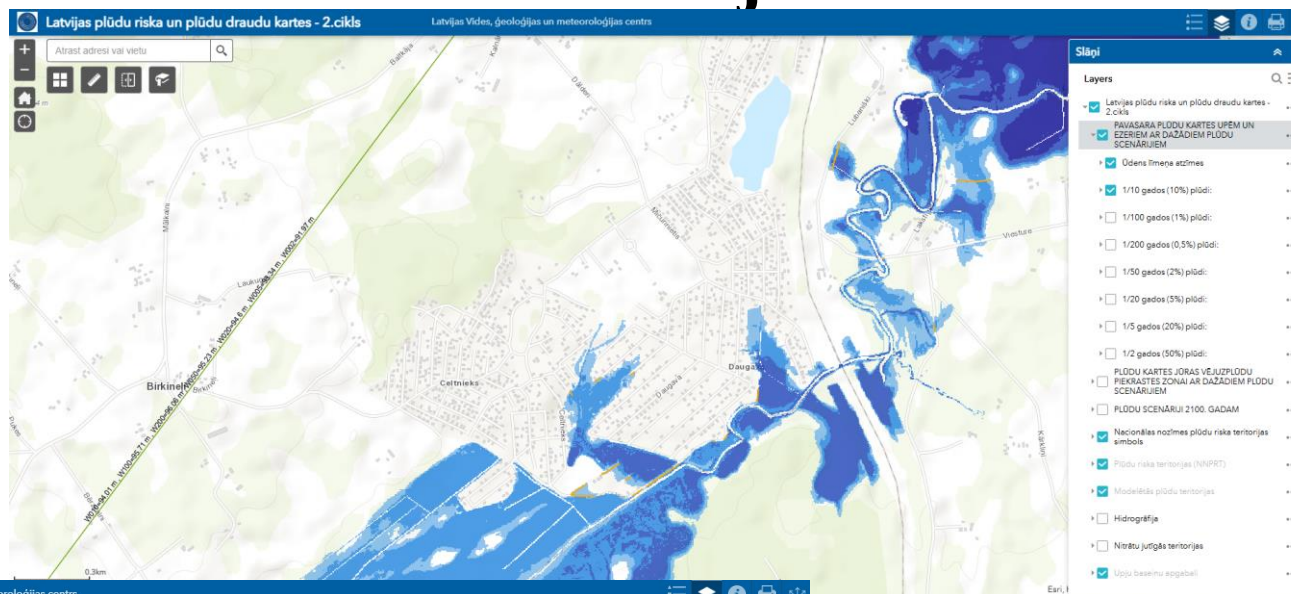
Plānošanas dokumentu izstrādes nosacījumos izvirzāmās prasības

Valsts vides
dienests

Plūdu riska teritorijas

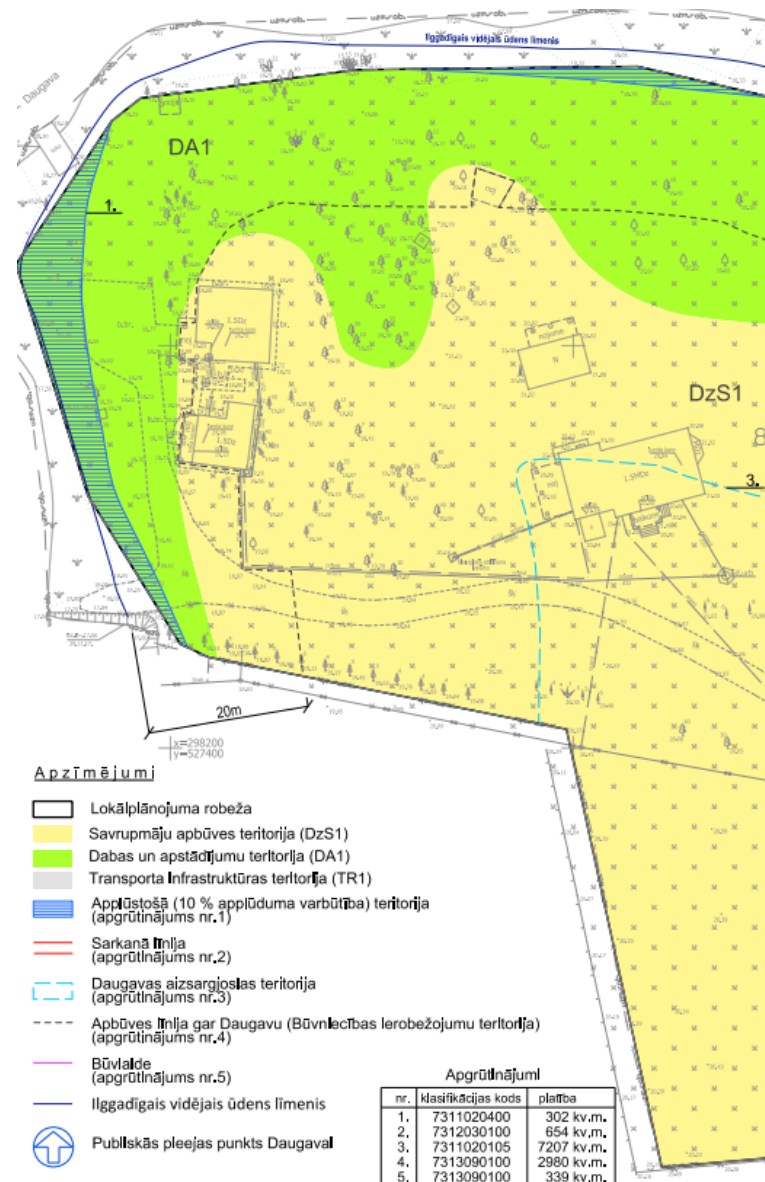

Valsts vides
dienests

Applūstošo teritoriju precizēšana

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 240 "[Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi](#)" applūstošās teritorijas, kas attēlotas teritorijas plānojumā, precizē lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvprojektā, balstoties uz aktuālu, augstas detalizācijas topogrāfisko plānu.

Valsts vides
dienests

Aizliegumi applūstošajās teritorijās (10 % applūduma varbūtība)

Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka applūstošajās teritorijās ir aizliegts uzbūvēt zemi un būvēt ēkas un būves, kas ir lielākas par mazākām, t. i., 25 kvadrātmetriem. Tātad, teritorijās, kas applūst vidēji reizi desmit gados (ir 10% teritorijas applūšanas risks), būvēt ir aizliegts.

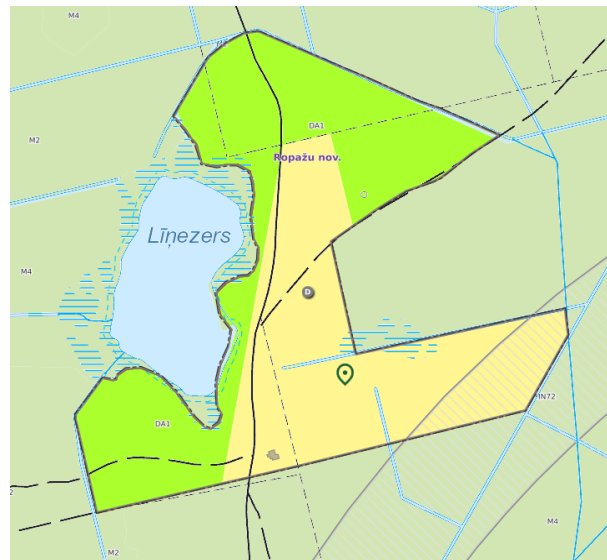
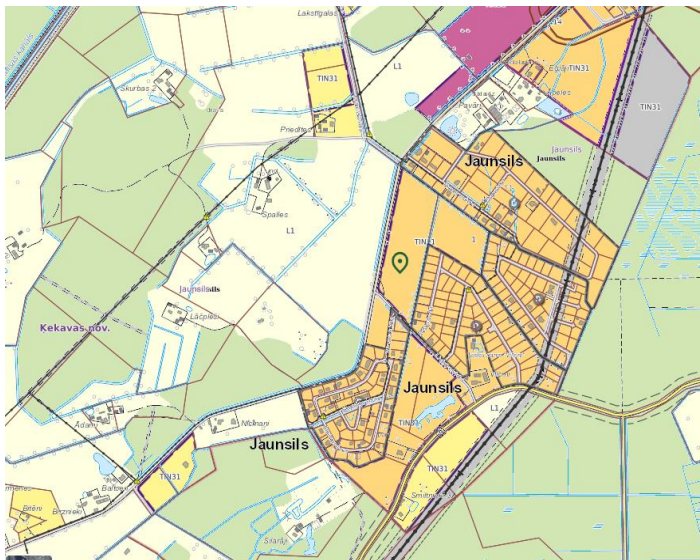

Valsts vides
dienests

Centralizētās un decentralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

*Plānojot jaunus ciemus un pilsētas vai esošo pilsētu vai ciemu teritoriju paplašināšanu, tos veido kompleksus, kompaktus un pašpietiekamus, paredzot: **inženiertīklu nodrošinājumu** (MK noteikumu Nr.240 61.2.punkts)*

Tas nozīmē - blīvu apbūvi (DzS, DzM, DzD, JC) plānojam vietās, kur ir vai pārskatāmā nākotnē tiks izbūvēti centralizētie ŪKT, nevis - kur īpašnieks "uzrakstījis iesniegumu".

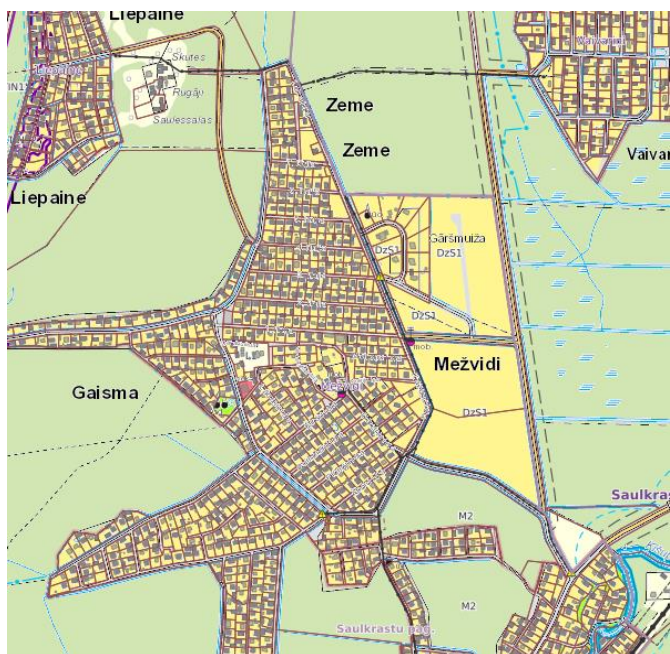

Valsts vides
dienests

Centralizētās un decentralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

Dārzkopības kooperatīvu u.c. veida vasarnīcu/mazdārziņu teritorijās, izvērtējot vides riskus, ir jāplāno centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu izbūve, it īpaši, ja tiek atļauta pastāvīgas dzīvojamās apbūves izveide vai šādu teritoriju paplašināšana.

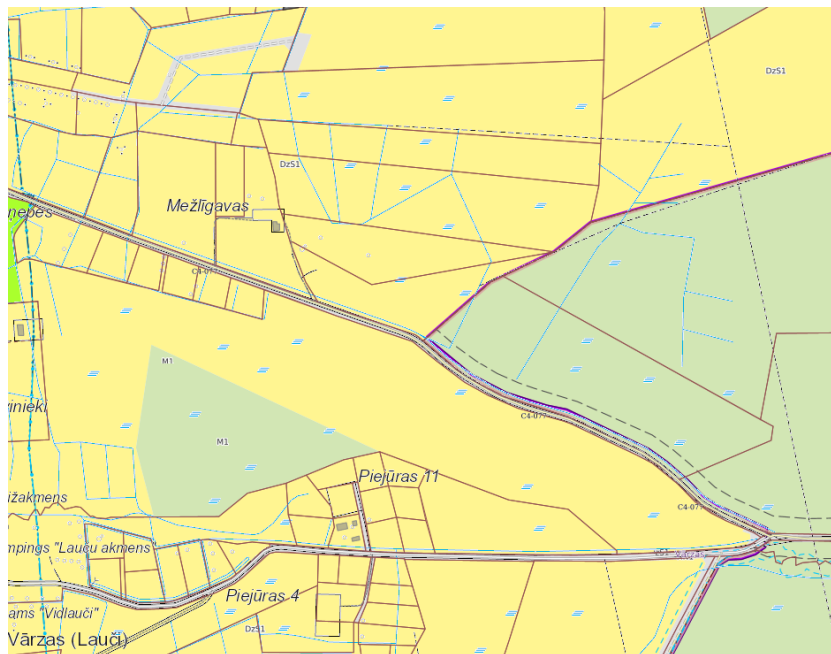

Valsts vides
dienests

Centralizētās un decentralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

VVD aicina, ka vides riski tiks izvērtēti atbilstoši plānošanas līmenim (IAS, TP, LP, DP), ņemot vērā atrašanās vietas apstākļus (gruntsūdens līmenis un plūsmas virziens, pazemes ūdeņu aizsargātība, apkārtnē esošo virszemes ūdeņu stāvoklis, ietekmes no apkārtējām teritorijām u.c.), sezonalitātes un apsaimniekošanas riskus, tuvāko NAI kapacitāti decentralizēto notekūdeņu un dūņu apsaimniekošanā.

Valsts vides
dienests

Centralizētās un decentralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas

VVD aicina, ka saistošie noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrāciju un uzraudzību tiks attiecināti uz visu blīvo dzīvojamo apbūvi ciemu administratīvajās teritorijās.

Lai uzlabotu decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzraudzības efektivitāti, aicinām saistošajos noteikumos iekļaut prasību, ka asenizācijas pakalpojumu sniedzējam ir pienākums sniegt regulāru informāciju DKS reģistra pārvaldniekam par apkalpotajiem objektiem.

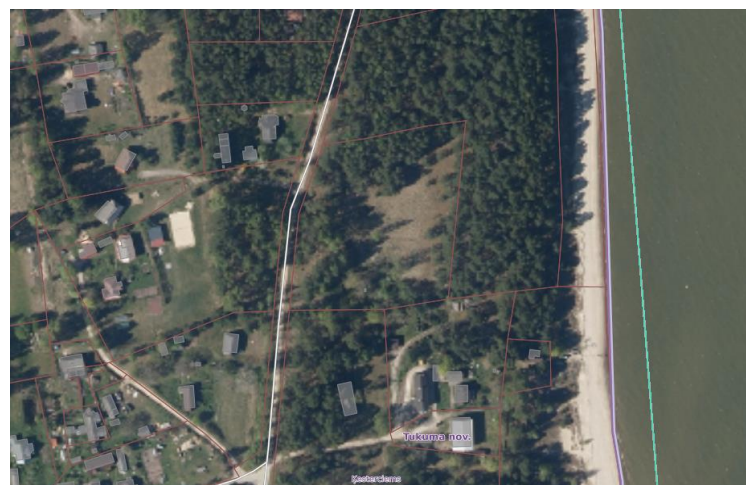
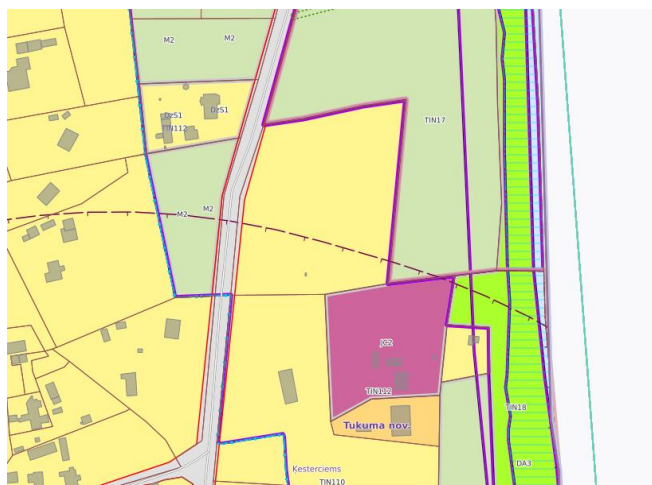

Valsts vides
dienests

Krasta kāpu zona un citas piekrastes teritorijas

*Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē aizliegts celt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot gadījumus, kad: ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana notiek šā likuma [67.pantā](#) noteiktajā kārtībā apstiprinātajās un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ciema robežās vietās, **kur bijusi iepriekšējā apbūve**, minētās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā (AL 36.panta otrās daļas 4.punkts)*

Iepriekšējā apbūve - likumīgi uzbūvētas būves vai ēkas (vai to pamati), kuras konstatējamās dabā (AL 1.panta 17.punkts). Plānojot funkcionālo zonējumu kāpu aizsargjoslā, ir jāpārlicinās vai zemesgabalā ir konstatējama iepriekšējā apbūve.

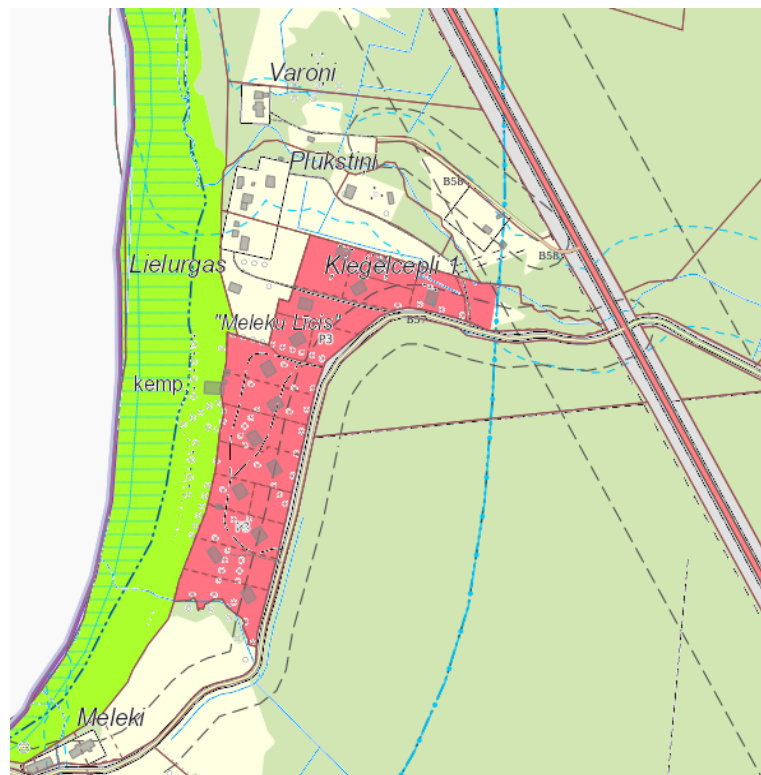

Valsts vides
dienests

Krasta kāpu zona un citas piekrastes teritorijas

Teritorijas plānojumu izvērtēšanā
pievēršam pastiprinātu uzmanību
piekrastes aizsargjoslai, t.sk.
krasta kāpu aizsargjoslai. Tāpēc
aicinām ar jauno teritorijas
plānojumu nemēģināt legalizēt
pretlikumīgu apbūvi.

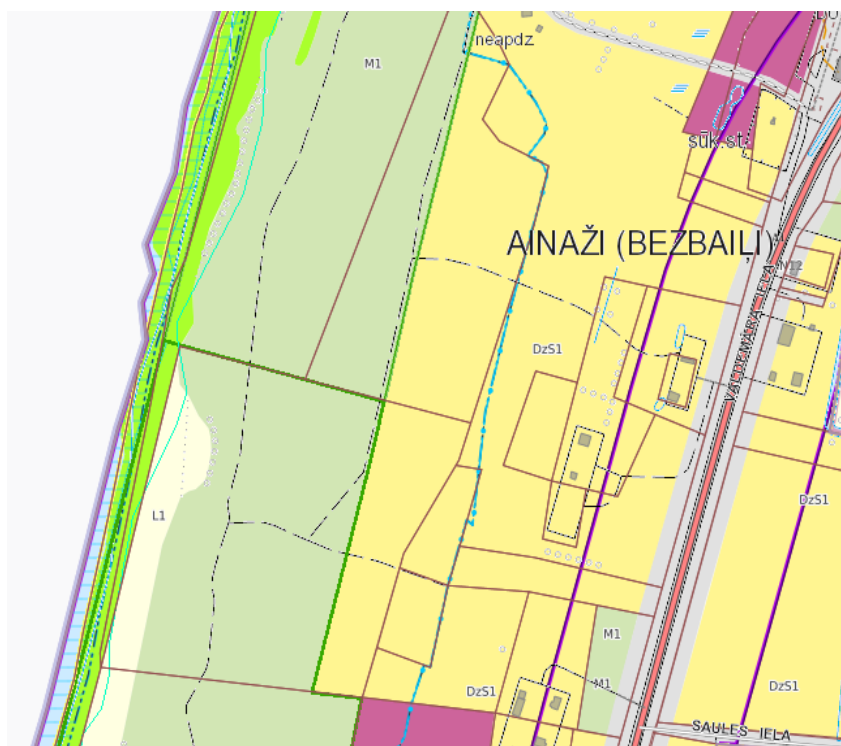

Valsts vides
dienests

Krasta kāpu zona un citas piekrastes teritorijas

VVD norāda, ka piekrastes plānošanā, t.sk. kāpu aizsargjoslā tiek noteiktas īpašas prasības būvniecībai un teritorijas izmantošanai, piemēram, saglabājot vērtīgās ainavas elementus, īpaši aizsargājamus biotopus, reljefu, zemsedzi, atsevišķus kokus (īpaši priedes) u.c.

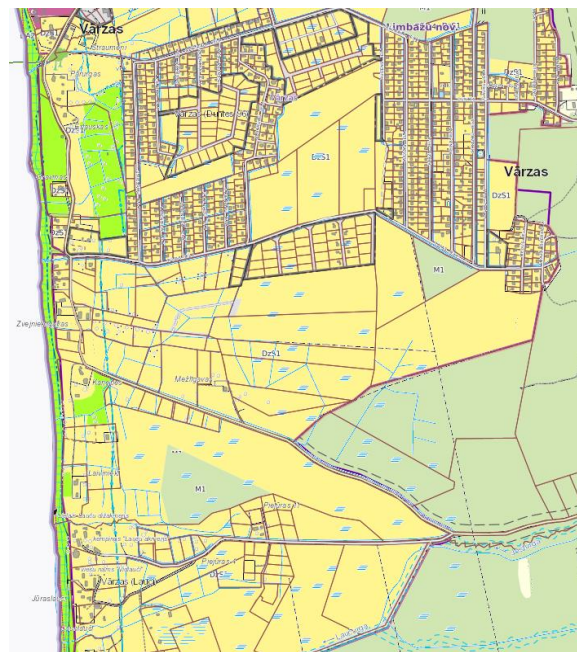
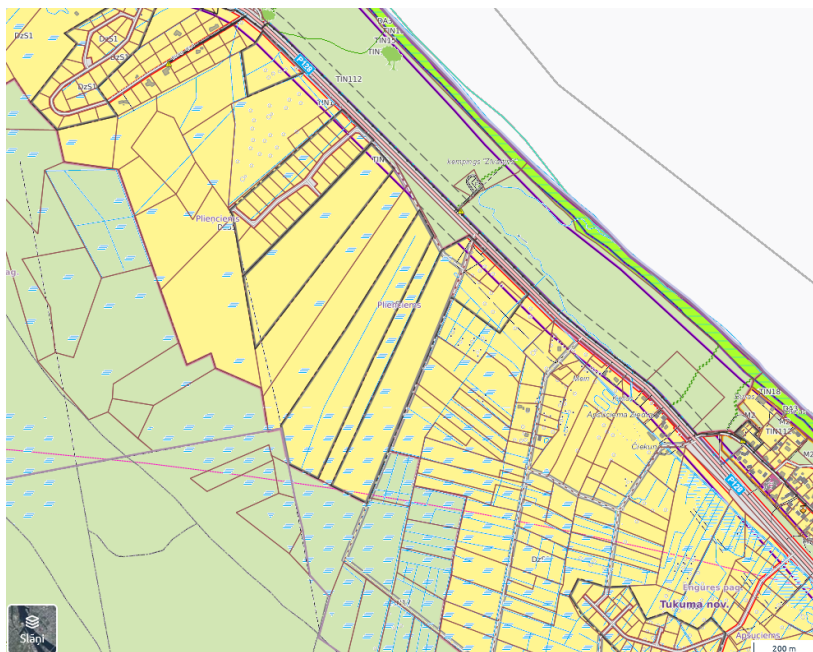

Valsts vides
dienests

Krasta kāpu zona un citas piekrastes teritorijas

Apzinoties iepriekšējās plānošanas mantojumu un ņemot vērā ilgtspējības un pēctecības principus, jaunajā teritorijas plānojumā aicinām izvērtēt un pārskatīt plašo piekrastes ciemu robežas, kā arī samazināt blīvas apbūves iespējas un sagaidāmo antropogēno slodzi, jo apbūve plānota īpaši jutīgā teritorijā - piekrastē, kur nav un netiek plānota centralizēta ūdenssaimniecība, bieži apbūve plānota mežos un īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās, t.sk. ar augstu gruntsūdens līmeni.

Valsts vides
dienests

Paldies!

